

Служба за ревизију финансијског пословања

На основу члана 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 22/00 и 102/09), члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06), а у складу са чланом 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2008. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ
ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2008.
САВЕЗА НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА-СНСД-МИЛОРАД ДОДИК**

Број: 03-07-6-5/09
Сарајево, 13. априла 2010. године

САДРЖАЈ:

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	6
5.1. НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансијског пословања у Централној изборној комисији БиХ је извршила ревизију финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик и то: годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора одржаних у октобру 2008. године.

Руководство странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање у складу са законима и прописима и успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо обавили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранције да је странка поступала у складу са Законом о финансирању политичких странака и чланом 15.10 Изборног закона БиХ.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Утврдили смо да Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик у извјештајном периоду није поступао у складу са одредбама члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештај указује да је Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик у 2008. години поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансијског пословања у Централној изборној комисији БиХ је извршила ревизију финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик и то: годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора одржаних у октобру 2008. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик је исказала укупне приходе у износу од 3.544.330,94 КМ, чија структура је дата у сљедећој табели:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у ук. прих. %
1	Чланарина	328.807,80	9,28%
2	Прилози физичких лица	98.251,00	2,77%
3	Прилози правних лица	3.170,00	0,09%
4	Приходи од имовине	5.288,34	0,15%
5	Приходи од пр.лица	0,00	0,00%
6	Приходи од поклона	3.100,00	0,09%
7	Приходи из буџета	3.078.296,98	86,85%
	Остали приходи	27.416,82	0,77%
	Укупни приходи:	3.544.330,94	100,00%

У годишњем финансијском извјештају политичка странка је исказала укупне расходе у износу од 3.849.259,58 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик.
Скраћени назив странке је СНСД-Милорад Додик.

Политичка странка је регистрована 13.05.2002. године у Основном суду Бања Лука под бројем уписа Рп-9/02.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Петра Кочића бр.5.

За заступање странка су овлаштени: Милорад Додик, предсједник, Велимир Кунић, потпредсједник, Игор Радојичић, потпредсједник, Нада Тешановић, потпредсједник, Милко Чолаковић, потпредсједник, Никола Шпирић, потпредсједник, Небојша Радмановић, предсједник Извршног одбора, и Рајко Васић, извршни секретар ГО.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2008. годину је Зорица Михајлова.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину, организациону структуру Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик чине:

- Главни одбор,
- 2 Градска одбора,
- 13 регионалних одбора,
- 92 општинска одбора и
- Млади социјалдемократи.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су годишњи финансијски извјештај за 2008. годину и постизборни финансијски извјештај – Локални избори 2008. године Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик, и то сљедећих организационих дијелова:

- Главни одбор СНСД- Милорад Додик Бања Лука,
- Општински одбор СНСД- Милорад Додик Градишка и
- Општински одбор СНСД- Милорад Додик Бијељина.

Циљ ревизије је да ревизору омогући да изрази мишљење о томе да ли је Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик у извјештајном периоду поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

Обим ревизије финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на приходе од чланарине, прилоге физичких лица, приходе из буџета и трошкове кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је у претходном периоду извршила ревизију и преглед годишњих финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик за 2004., 2005. и 2006. годину. Такође је извршен преглед годишњег финансијског извјештаја за 2007. годину и издат Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора да странка није поступала у складу са одредбама члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2008. годину, утврђено је да Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик није испоштовао све препоруке из Извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2007. годину, односно и даље поступа супротно одредбама члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

- а) На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја утврђено је да је Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик прекршио одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.¹

На основу додатне документације и података које су доставиле општине, Служба за ревизију је утврдила да су одбори Савеза независних социјалдемократа - СНСД - Милорад Додик користили просторије општинских органа управе и удружења без накнаде, и то:

- Општински одбор СНСД Нови Град је у 2008. години на основу Уговора о закупу пословних просторија, који склопљен између Клуба одборника странке и Општине Нови Град, без накнаде користио просторије Општине Нови Град. Осим бесплатног кориштења пословних просторија, Општина Нови Град је извршила плаћање рачуна за електричну енергију. Увидом у рачуне за електричну енергију², утврђено је да су трошкови електричне енергије за просторије које је користио Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик у 2008. години износили 173,64 КМ.
- Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик, односно Општински одбор Брод је током 2008. године, без накнаде, користио просторије некадашње ОШ „Драго Видошевић“, а на основу Рјешења Секретаријата за просторно уређење, урбанизам и стамбено комуналне послове Општине Брод.
- Општински одбор СНСД-Милорад Додик Пале је користио просторије Удружења расељених лица Пале, а на основу Уговора у којем је прецизирано да овај општински одбор има обавезу да измирује рачуне за комуналне услуге (електрична енергија, вода, телефон). Странка у годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове закупнине за ове пословне просторије.
- СНСД-Милорад Додик је на основу Рјешења Начелника Општине Источни Стари Град од 11.07.2008. године, користио без накнаде пословне просторије површине 14,54 м².
- На основу дописа Општине Модрича утврђено је да је Општина уступила СНСД-Милорад Додик канцеларијске просторије старог обданишта, без накнаде и без закључивања уговора. Увидом у обрасце трошкова странке, утврђено је да нису исказани трошкови закупнине.
- Општински одбор СНСД-Милорад Додик Сански Мост користи просторије Општине Сански Мост без накнаде, а на основу Рјешења Општинског начелника, број: 03-23-8-291/02 од 05.11.2002. године.
- Општински одбор СНСД-Милорад Додик Љубиње је на основу Одлуке Начелника Општине Љубиње број: 02-374-21/05 од 18.02.2005. године, до 01.09.2008. године користио просторије ове општине без накнаде³.
- На основу Уговора о давању на коришћење пословног простора, Општински одбор СНСД-Милорад Додик Невесиње је користио простор у стамбено-пословној згради („Стара општина), површине 10 м², без плаћања накнаде.

¹ Државни, ентитетски и кантонални органи, органи општинских и мјесних заједница, јавне институције, јавна предузећа, хуманитарне организације, предузећа која су по својој дјелатности искључиво непрофитна, вјерске заједнице, као и привредна удружења у којима уложени јавни капитал износи најмање 25% не могу да финансирају политичке странке.

² Рачуни за електричну енергију за просторије које је Општина Нови Град додијелила политичким странкама.

³ Уговор о закупу пословног простора склопљен између СНСД-а и физичког лица, за ОО СНСД Љубиње у периоду 01.09.-31.12. 2008. године, са мјесечном закупнином у износу од 200,00 КМ.

- ОО СНСД-Милорад Додик Кључ је на основу Уговора о кориштењу простора од 01.07.2002. године користио просторије које му је без накнаде дало Удружење грађана „Кључки бисер“ из Кључа.

Кориштењем пословних просторија које су у власништву општина и непрофитних удружења без плаћања и неплаћањем режијских трошкова, Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик је прекршио одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.

Ревизијом је утврђено да обрасци годишњег финансијског извјештаја нису попуњени у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака.

- Странка није у обрасцу 2 (преглед промета свих трансакцијских рачуна политичке странке) исказала податке о трансакцијском рачуну број: 183030-00002703-93 код Уна банке и трансакцијском рачуну број: 555010-00050686-51 код Нове банке, чиме је поступила супротно одредбама члана 11. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик је током 2008. године угасио ове трансакцијске рачуне.
- Увидом у образац 3-ф (приходи из буџета) је утврђено да СНСД-Милорад Додик није исказао приход у износу од 2.000,00 КМ из буџета Општине Равно. Увидом у исплатницу бр. 1447470 од 21.07.2008. године, утврђено је да су наведена средства исплаћена Странци-Клубу СНСД-а путем благајне, а на основу Одлуке Општинског вијећа за рад странака у 2008. години.

Служба за ревизију је, такође, утврдила да странка није правилно исказала приходе остварене из буџета Општине Рудо. Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик је у обрасцу 3-ф (приходи из буџета) исказао приходе из буџета Општине Рудо у износу од 7.199,32 КМ, док је током 2008. године примио средства у износу од 2.394,00 КМ. Наиме, контролом извода са трансакцијског рачуна ОО СНСД-Милорад Додик Рудо, утврђено је да је СНСД-Милорад Додик након гашења трансакцијског рачуна овог одбора, дана 27.05.2008. године, цјелокупан износ средстава у износу од 5.871,32 КМ пренио на трансакцијски рачун Главног одбора и у својим пословним књигама евидентирао као приходе из буџета. Служба за ревизију је мишљења да је странка ова средства требала исказати једним дијелом као приходе из буџета, док је преостали дио требао бити исказан као приходи од камата и приходи из ранијих година.

На основу наведеног, можемо констатовати да је странка поступила супротно одредбама члана 13. и 19. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

- Увидом у додатну документацију, утврђено је да странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају за 2008. годину исказала мање трошкове закупа за пословне просторије које користе сљедећи одбори: Трново у износу од 150,00 КМ,

Босанско Грахово у износу од 200 КМ⁴, и Ново Сарајево у износу од 125,50 КМ⁵. Обзиром да странка у обрасцима 4-1 није исказала наведене трошкове, укупни трошкови странке су исказани мањи у односу на стварне, чиме су прекршене одредбе члана 20. и 21. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Из свега наведеног слиједи да странка у својим пословним књигама није евидентирала све приходе и расходе, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- Ревизијом је утврђено да је странка трошкове кориштења сале Дома културе Србац у износу од 300,00 КМ, и трошкове закупа велике сале ЈОДП Културно-спортског центра „Зворник“ у износу од 1.755,00 КМ исказала у обрасцу 4-1 годишњег финансијског извјештаја. Обзиром да је утврђено да су сале кориштене за потребе одржавања предизборне кампање, СНСД-Милорад Додик је ове трошкове требао исказати у обрасцу 4-2 годишњег финансијског извјештаја.
- Савез независних социјалдемократа - СНСД- Милорад Додик није попунио образац позајмица, кредита и дугова у складу са одредбама члана 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. На основу обављене ревизије утврђено је да странка у обрасцу 5 годишњег финансијског извјештаја није исказала обавезе по основу бруто плата и осталих обавеза у износу од 56.680,29 КМ.

Трошкови предизборне кампање

Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик **је прекршио одредбе члана 15.10 Изборног закона БиХ, односно у сврху изборне кампање је потрошио 1.483.811,67 КМ.**

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁶ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик је у сврху изборне кампање могао да потроши 938.715,38 КМ.

⁴ Уговор о закупу пословног простора од 15.03.2008. године.

⁵ Уговор о закупу пословног простора од 01.03.2004. године.

⁶ Члан 15.10 став 2. прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Савезу независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона БиХ, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да поступа у складу са одредбама члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона БиХ, и то:*
 - *да не прима прилоге који су забрањени овим законом,*
 - *да води рачуна о својим приходима и расходима,*
 - *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, и*
 - *да у сврху предизборне кампање троши средства у законом дозвољеном износу.*
- *да успостави евиденције или донесе појединачна рјешења о висини износа чланарине за чланове странке који плаћају посебну чланарину у износу од 5% мјесечних примања.*
- *да усагласи стање обавеза са Општином Добој по основу закупа пословних просторија.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року Савез независних социјалдемократа - СНСД – Милорад Додик није дао примједбе на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину и постизборног финансијског извјештаја – Локални избори 2008.

Захваљујемо се овлаштеној особи за финансијске извјештаје и запосленим у Главном одбору Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије финансијских извјештаја.

Хасида Гушић, шеф Службе

Сања Чабрило, ревизор

Жељко Бакалар, помоћник ревизора